

Üniversite Öğrencilerinin Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı İle İlgili Kompozisyonlarının İncelenmesi: Yıldız Teknik Üniversitesi Örneği¹

Examining the Compositions of University Students on Mehmet Akif Ersoy and the National Anthem: The Case of Yıldız Technical University

Lütfullah ÇELİKTEN²
Süleyman DOĞAN³

Araştırma Makalesi / *Reserach Article*
Geliş Tarihi / *Received*: 13.02.2022
Kabul Tarihi / *Accepted*: 26.04.2022
Doi: 10.48146/odusobiad.1072913

Atf / Citation: Çelikten, L. ve Doğan, S., (2022). “Üniversite Öğrencilerinin Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı İle İlgili Kompozisyonlarının İncelenmesi: Yıldız Teknik Üniversitesi Örneği ODÜSOBİAD Özel Sayı 41-52, Doi: 10.48146/odusobiad.1072913

Öz

Bu araştırmada farklı fakültelerde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı ile ilgili algılarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 öğretim yılında çeşitli fakültelerde öğrenim gören 25 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgu bilim araştırması olarak tasarlanmıştır. Araştırma verileri öğrencilerin Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı hakkında yazdıkları kompozisyonlar yoluyla toplanmıştır. Verilerin analizinde tümevarımsal bir yöntemle içerik analizi kullanılmıştır. Öğrenci kompozisyonlarının analizi sonucunda 38 farklı koda ulaşılmış ve “Çeşitli Yönleriyle Mehmet Akif Ersoy”, “Öğrencilerin Gözünde İstiklal Marşı” ve “Teşekkür ve Temenniler” temalarına ulaşılmıştır. Buna göre öğrencilerin kompozisyonlarının temelinde millî mücadelenin onlarda oluşturduğu perspektifin dışına çıkmadan ilk olarak Mehmet Akif Ersoy’u anlatmaya başladıkları, onun karakterini tanımlamaya ve edebî yönünü vurgulamaya çalıştıkları ve İstiklal Marşı’nın Türk milletinin özgürlük ve bağımsızlık arzusunu, birlik ve beraberliğe olan inancını, millî mücadelenin duygu ve hislerini paylaşan ve okuyucularına umut, inanç ve cesaret aşılayan edebî bir destan olduğunu düşündükleri görülmüştür. Sonuç olarak öğrencilerin Mehmet Akif ve İstiklal Marşı’nın ilke ve değerlerini içselleştirdikleri, manasını anladıkları, bu bilinçle de her iki değeri sürekli olarak yüceltme ve yaşatma azmi içerisinde oldukları yargısına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, Mehmet Akif Ersoy, İstiklal Marşı, Kompozisyon, Millî Marş

Abstract

In this study, it is aimed to determine the perceptions of university students studying in different faculties about Mehmet Akif Ersoy and the National Anthem. The study group of the research consists of 25 university students studying at various faculties in the 2021-2022 academic year. The research was designed as a phenomenology research, one of the qualitative research designs. The research data were collected through the compositions written by the students about Mehmet Akif Ersoy and the Turkish national anthem. Content analysis with an inductive method was used in the analysis of the data. As a result of the analysis of student compositions, 38 different codes were reached and the themes of "Mehmet Akif Ersoy with Various Aspects", "The Turkish National Anthem in the Eyes of Students" and "Thanks and Best Wishes" were reached. According to this, the students first started to describe Mehmet Akif Ersoy without leaving the perspective created by the national struggle on the basis of their compositions, they tried to define his character and to emphasize his literary aspect, and the Turkish nation's desire for freedom and independence, the belief in unity and solidarity, the belief in the national struggle, the independence of the Turkish National Anthem. It has been seen that they think that it is a literary epic that shares their feelings and emotions and instills hope, faith and courage in its readers. As a result, it was concluded that the students internalized the principles and values of Mehmet Akif and the National Anthem, understood its meaning, and were determined to constantly glorify and keep alive both values with this awareness.

Keywords: University students, Mehmet Akif Ersoy, İstiklal Marşı, Composition, National Anthem

Giriş

Osmanlı Devleti’nin en buhranlı döneminde yaşamış şair, yazar, gazeteci, fikir adamı Mehmet Akif Ersoy, hem Osmanlı hem de Cumhuriyet Dönemi’nin en dikkate değer fikir ve sanat öncülerindedir. İdealist, âlim, şair ve mütefekkindir. Büyük bir buhranın yaşandığı dönemlerde şiirler ve makaleler kaleme almıştır. Bu makalelerinde gençliğe yol göstermeye çalışmıştır. Eserlerinde, derslerinde ve sohbetlerinde bireylerin

¹Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu 22.12.2021 tarih ve 2021.12 sayılı kararı.

²Sorumlu yazar, Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Topkapı Üniversitesi, İstanbul, e-mail: lutfullah.celikten@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-5300-9936

³ Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, e-mail: sudogan@yildiz.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-1825-2583

sadece mevcut duruma göre değil, geleceğe yönelik yetiştirilmesini vurgulamış bu konuda eğitimde başarıyı elde etmiş olan ülkeleri örnek olarak göstermiştir. Hem doğu hem de batıdaki ülkelerde yasayarak gözlemlerde bulunmuş, halktan biri gibi yaşamış ve halkını çok iyi tanıyan biri olarak sosyal sorunları şiirleriyle gündeme taşımıştır (Çoban, 2010).

Mehmet Akif Ersoy

Mehmet Akif Ersoy, 1873 yılında İstanbul'da doğdu. Babası, Fatih Dersiâmlarından İpekli Mehmet Tahir Efendi, annesi, soyu Buhara'ya uzanan, Emine Şerife Hanım'dır. Mehmet Akif, ilköğretime başlayacağı sırada annesi onun medreseye gitmesini, babası ise mektepte çağdaş ilimler öğrenmesini ister. Çünkü dini bilgileri ve Arapçayı kendisi öğretmek istemektedir. Akif'in anne ve babasının okul tercihi doğu ve batı tercihi gibidir. Anne Buharalı doğuyu, baba Arnavut olarak batıyı temsil etmektedirler. Nihayetinde Akif, iki sene kadar mahalle mektebine, üç sene kadar da iptidai (ilk) mektebe gitmiş ve babasından Arapça dersleri almıştır (Kahraman, 2021). Akif, bu husustaki bir anısını "Babam beni "İdadi" mektebine yazdırmak için götürdü. Kaydettiler. Fakat mektebe lazım gelen bir para istediler. Babamın mevcudu kâfi gelmedi. Gümüş saatini rehine olarak bırakmak istedi. Babamın bu fedakârlığı karşısında çok müteessir oldum. Ağlamaya başladım." diye anlatmaktadır (Yardım, 2021). Liseyi, Mülkiye İdadisi'nde okumuş, Muallim Naci ve İsmail Safa edebîyat hocaları olmuştur. 1889'da Baytar Mektebi'ne kaydolar ve o yıllarda şiire olan ilgisi artar. Çeşitli dergilerde şiirleri yayınlanan Akif, II. Meşrutiyet'in ilk yıllarında Eşref Edip ile birlikte Sıratı müstakim dergisini, 1911'de Safahat isimli kitabının ilki yayımlanır. 1920 yılında Millî Mücadele'ye katılır ve Burdur mebusu olarak meclise girer. 1921'de İstiklal Marşı'nı yazar ve "İstiklal Marşı" Meclis'te görüşülerek Millî Marş olarak kabul edilir. Marşın yazımı için konulan ödül, Akif tarafından, fakir çocuk ve kadınlar için kurulan Darülmesai adlı bir derneğe bağışlanır. 1924 yılında Safahat'ın altıncı kitabı olan Asım yayımlayan Akif, bir süre Mısır'da yaşamış ve 1936 yılında İstanbul'da hastalığına yenik düşerek hayata gözlerini yummuştur (Kahraman, 2021).

Mehmet Akif hem vatan şairi hem de millî şairdir. O vatani ve milleti için hep düşünmüş, bocalayan kalabalıklara kılavuz olmuş, karanlıkta yol arayan gençlere Asım'ın neslini işaret etmiştir. Akif'in gelecek tasavvurunun kahramanı, ideal insanı Asım'dır. Sezai Karakoç'un (1996) deyiimiyle Asım, geçmişten geleceğe uzanan bir ufuk nesli temsil etmektedir. Eserin sonunda Asım'a yarım kalan tahsilini Avrupa'da tamamlaması tavsiye edilir. Bu da ideal neslin Batı ile ilişkisinin yönünü belirleyen bir işarettir. Akif'in gelecekle ilgili nesil tasavvuru, geçmişten kaynaklanan bir tasavvurdur. Bu tasavvurun gerisinde Asr-ı Saadet vardır. İslam toplumunun gerçek manada teşekkül ettiği yegâne devir olan Asr-ı Saadet, bütün Müslümanlar için örnek teşkil eden ve özlemle yâd edilen ideal bir devirdir (Aslan, 2011). Nurettin Topçu (2011, s. 42) Akif ve Asım ile ilgili şu ifadeleri kullanmıştır:

"Asım, sanki Akif'in gençliğidir. Müslüman-Türk gençliğinin ideal tipini yaşatan Asım, lav saçan bir volkan şiddetiyle, şiirden ve sözden hayat sahnesine atılınca Akifi İstiklal Savaşı'nda görüyoruz. Millî Mücadele hareketinin başlarında şehir şehir dolaşarak milleti uyarma cihadına girişen Akif, Millet Meclisi'nde aşk ile faziletin yanında yer aldı, vatanperverliği seçti."

Mehmet Akif'in karakterinde İslam ahlâkı temel değerlerini oluşturmaktadır. Bu değerleri hayatının bir parçası hâline dönüştüren Akif'in eserleri de bu çerçevede şekillenmiştir. Bu nedenle de "İslam, hürriyet, istiklal, doğruluk, vefakârlık, adalet, vatanperverlik, çalışma, gayret, sabır, ilim ve millet" kavramları Safahat'ta en çok üzerinde durulan kavramlardır. Akif, ideal insan tipinin en iyi örneğidir. Kendi toplumunun değerleriyle barışık, bilim ve sanatın kaynağı nerede olursa olsun alınması gerektiğine inanan bir entelektüeldir (Koçak Aslan, 2021). Akif, bilimle dinden dinle felsefeden bir arada yararlanılması gerektiğini savunur. Özgüvenli neslin yetişmesi için eğitim felsefesinin planlanması gerektiğini savunur, ahlâklı ve edep sahibi neslin yetişmesi için uğraş verir (Aruç, 2011).

Mehmet Akif Ersoy, yaşadığı dönemdeki toplumun bütün meselelerini yaşamış ve birçok hususu şiirlerine yansıtmıştır. Bu hususların şiirlerinde ele alınışı ve anlatılışı günümüzde tanıklık ettiğimiz birçok durumda benzeri şekildedir. Mehmet Akif'in şiirleri bu yönüyle dönemin meselelerinin bir tablosu gibidir (Çoban, 2010). Müslümanlığın hayat dini olduğuna inanan Akif, edebîyatın da hayat için olması gerektiğine inanmış, inandıkları, düşündükleri, yaptıkları ve yazdıklarıyla kelimenin tam anlamı ile gerçekçi, yerli ve millî bir sanatkar olarak edebiyat tarihimizdeki müstesna yerini almıştır. Akif'in ve eserlerinin hâlâ çok seviliyor olmasının asıl sebeplerini bu noktada aramak gerekmektedir (Özçelik, 1997). Geçen yüz yıllar içinde, adı hiçbir zaman unutulmayacak ve şiir sanatında doruğa yükselmiş pek çok şair gelip geçmiştir. Ama şiiri şahsiyetiyle birleştiren bir tek şair vardır, o da Mehmet Akif'tir (Çongur, 1986).

Mehmet Akif'in şüphesiz en büyük miraslarından birisi İstiklal Marşı'dır. Millî Mücadele'nin en önemli ve kritik zamanlarında kaleme alınan bu marş, içinde bulunulan dönemi en iyi şekilde yansıtan nadide

eserlerden birisidir. Mehmet Akif'in şahsi ve sanatçı ruhunun daha önceki eserlerine yansıyan tarafı İstiklal Marşı içerisinde Türk milletinin meziyetleri ile birlikte bütünleşmiştir. Mehmet Akif, İstiklal Marşı için ölüm döşeginde şu sözleri sarf etmiştir:

"İstiklal Marşı... O günler ne samimi, ne heyecanlı günlerdi. O şiir, milletin o günkü heyecanının ifadesidir. Bin bir fecâyî karşısında bunalan ruhların, ıstıraplar içinde halâs dakikalarını beklediği bir zamanda yazılan o marş, o günlerin kıymetli bir hâtırasıdır. O şiir, bir daha yazılamaz. Onu kimse yazamaz... Onu ben dâhil bir daha hiç kimse yazamaz; onu yazabilmek için o günleri görmek, o günleri bizzat yaşamak lâzımdır... Allah, bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırtmasın!"

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmada Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı hakkında üniversite öğrencilerinin görüşlerini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi "Üniversite öğrencileri Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı hakkındaki düşünceleri nelerdir?" şeklindedir. Literatür incelendiğinde, lise ve üniversite öğrencileri örneklemelerinde Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı ile ilgili sınırlı sayıda araştırmaya rastlanmıştır (Arslan, 2013; Doğan ve Alkayış, 2021; Duran ve Torun, 2011; İşcan ve Şimşek, 2012; Karagöz ve Şimşek, 2017; Orhan ve Gedik, 2013; Parlak Kalkan, 2021; Parlatır, 2021). Yapılan araştırmalar incelendiğinde ise çalışmaların daha çok kültür, dil ve edebiyat alanı kapsamında yoğunlaştığı görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin her iki değerle ilgili algılarını birlikte değerlendiren çalışmaya ise ulaşılan literatür kapsamında rastlanılmamıştır. İstiklâl Marşı'nın Milli Marş olarak kabul edilmesinin 100. yıl dönümüne tekabül eden bu yıllarda üniversite öğrencisi olan bireylerin algılarını tespit etmeyi hedefleyen bu araştırmanın Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı'nı aynı kapsam içerisinde ele alması, çeşitlilik arz eden bir örnekleme sahip olması ve güncel bir bakış açısı sunması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma Deseni

Nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim desene göre temellendirilmiş bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı ile ilgili görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Olgu bilim araştırmalarında bir olgu, durum veya olayın tüm boyutlarının olduğu gibi derinlemesine incelenmesine ve bireyin yaşantılarını algı, görüş ve düşüncelerini ortaya çıkarmaya yöneliktir (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Yıldız Teknik Üniversitesinde farklı fakültelerde çeşitli sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Nitel araştırmalar yapısı gereği esneklik ve araştırmacılara bazı avantajlar sunabilmektedir. Bu özelliği gereği araştırmacılar nitel araştırmalarda daha zengin ve derinlemesine dayalı bir veri elde etmek amacıyla birden fazla örnekleme yöntemi tercih edebilmektedirler. Bu araştırmada çalışma grubunun seçiminde önce kolay ulaşılabilir durum örnekleme tercih edilmiş ve bu örnekleme içerisinde maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle çalışma grubu belirlenmiştir. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, araştırmacıların kendisine yakın olan ve erişilmesi kolay olan durumu seçmesidir. Maksimum çeşitlilik örnekleme ise, çeşitlilik gösteren durumlar arasında herhangi bir ortak ya da paylaşılan olguların olup olmadığını bulmak ve bu çeşitliliğe göre problemin farklı boyutlarını ortaya koymaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu doğrultuda araştırmanın çalışma grubuna ait demografik bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Demografik Değişkenler		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	15	60
	Kadın	10	40
Öğrenim Gördüğü Fakülte	Mühendislik Fakülteleri	11	44
	Fen - Edebiyat Fakültesi	6	24
	Mimarlık Fakültesi	3	12
	Eğitim Fakültesi	5	20
Sınıf	1	5	20
	2	7	28
	3	6	24
	4 ve üzeri	7	28
Toplam		25	100

Tablo 1. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada ilk olarak etik incelemenin gerçekleştirilmesi amacıyla Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kuruluna başvurularak 22.12.2021 tarihli toplantıda 2021.12 sayılı etik kurul onayı alınmıştır. Daha sonra gönüllülük esasına dayalı olarak çalışma grubunda yer alan öğrencilerden Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı hakkında özgün bir kompozisyon yazmaları istenmiştir. Bu doğrultuda 100'e yakın kompozisyon araştırmacılara ulaştırılmış ve araştırmacılar tarafından kompozisyonlar çeşitli açılardan değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda kompozisyonlar özgün olma ve özgün bir başlığa sahip olma, kapsamı itibarıyla hem Mehmet Akif Ersoy'u hem de İstiklal Marşı'nı birlikte ele alma, kullanılan dil ve görünüş itibarıyla kompozisyon niteliğine uygun olma gibi kriterlerle ayıklanmıştır. Bu ayıklama işlemi ardından araştırmacının amacına uygun olduğuna kanaat getirilen 25 kompozisyon analiz edilmek üzere belirlenmiştir.

Seçilen kompozisyonlar içerik analizi yöntemiyle tümevarımsal bir yaklaşımla analiz edilmiştir. Olgular bilim araştırmalarında içerik analizi olguyu tanımlayabilecek temaların ortaya çıkarılması çabası içerisinde gerçekleştirilir. Böylece ortaya çıkarılan temalara göre bulgular açıklanır ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). İçerik analizi gerçekleştirilmeden önce, araştırmacıdan birisi kodlayıcı araştırmacı olarak belirlenmiştir. Kodlayıcı araştırmacı, dijital ortamda toplanan kompozisyonlar basılı hâle getirilerek düzenlemiştir. Basılı hâle getirilen kompozisyonlar araştırmacı tarafından tekrar tekrar okunarak anahtar kelimeler tespit edilmiş ve dokümanlar üzerinde hatırlatıcı notlar alınmıştır. Anahtar kelimelerin bir araya getirilmesiyle önce kodlar ortaya çıkarılmış ve ardından kategoriler ve temalara ulaşılmıştır.

İnanırlık ve Tutarlılık

Araştırmada inanırlık ve tutarlılığın sağlanması için bir takım önlemler alınmıştır. Bu önlemler için ilk olarak çalışma grubunda yer alan öğrencilerin araştırmacının amacı hakkında bilgilendirilmesi sağlanmıştır. Kompozisyonların analizi esnasında tüm veriler bilgisayar ortamına aktarılmış, veri kaybı yaşanmaması sağlanmıştır. Kodlayıcı araştırmacı tarafından analiz edilen veriler, görüş almak üzere önce diğer araştırmacıya ve ardından nitel araştırma deneyimi olan bir doktora öğrencisi araştırmacıya uzman görüşü olarak sunulmuştur. Araştırmacılar ve uzman arasında görüş birliğine varılmasıyla birlikte verilere son hâli verilmiştir. Araştırmada tüm öğrencilerin isimleri, kendi isimlerinden bağımsız olarak Ö1, Ö2, Ö3... olarak kodlanmış ve verilerin sunumunda öğrenci kompozisyonlarından doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Bulgular

Araştırmacının bu bölümünde öğrenci kompozisyonlarının analizi sonrasında ulaşılan bulgulara yer verilmiştir. İlk olarak öğrencilerin kompozisyonlara verdikleri başlıklar incelenmiştir. Bu başlıklar aşağıda yer alan Tablo 2'de değiştirilmeden sunulmuştur.

• Kurtuluş Anıtı	• İstiklal Marşı ve Mehmet Akif	• Vatansever Şair
• Zafer Destanı	• Asaletin Destanı İstiklal Marşı	• Vatan Şiiri
• Hürriyetin Evlatlar	• Türk Milletinin Ortak Değerleri	• Korkma
• Millî Bilincimiz İstiklal Marşımız	• Korkma Sönmez	• Vatan Aşığı Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı
• Milletin Destanı	• İstiklal Marşı ve Büyük Yürekli Mehmet Akif	• Millet
• İstiklal Mücadelesi ve İstiklal Şairi	• Yazılmayan Bir Marş, Anlatılmayan Bir Savaş	• Millî Mücadelenin En Büyük Kanıtı: İstiklal Marşı
• Kanlı Mücadelenin Kalemle Savaşını	• İstiklal	• Ulu Destan
• İstikbale Dokunan Kelimeler ve Mehmet Akif Ersoy	• Savaşa Doğan Güneş	• Bir Milletin Aynası
• Hürriyet Meşalesi		

Tablo 2. Öğrenciler Tarafından Kompozisyonlara Verilen Başlıklar

Öğrencilerin kompozisyonlara verdikleri başlıklar incelendiğinde, öğrencilerin çoğunlukla İstiklal Marşı ile ilgili başlıklara yer verdiği ve bu başlıklarda Kurtuluş Savaşı ve millî mücadele dönemine atıfta buldukları, başlıklarda “zafer, kurtuluş, birlik ve beraberlik, bağımsızlık, millet, marş, Mehmet Akif, hürriyet” gibi kelimeleri tercih ettikleri görülmektedir.

Araştırmada öğrenci kompozisyonlarının içeriğinden ulaşılan bulgulara göre, öğrencilerin Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı ile ilgili görüşlerinde 38 farklı koda ulaşılmış ve bu kodlar 5 kategori ve 3 tema altında toplanmıştır. Ulaşılan kod, kategori ve temalar aşağıda tablolar hâlinde detaylı olarak sunulmuştur.

Öğrenci kompozisyonlarından ulaşılan ilk bulgulara göre öğrenci görüşleri “Şahsiyeti ve Entelektüel yönü İtibarıyla Mehmet Akif Ersoy” kategorileri altında toplandığı tespit edilmiştir. Bu kategoriler “Çeşitli Yönleriyle Mehmet Akif Ersoy” teması altında birleştirilmiştir. Bu tema ile ilgili kod ve kategoriler Tablo 3’te yer almaktadır.

Kategoriler	Kodlar	Katılımcılar
Şahsiyeti İtibarıyla Mehmet Akif Ersoy	Mücadeleci	Ö6, Ö13, Ö22, Ö23
	Cömert	Ö1, Ö3, Ö4, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö13, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö21, Ö23
	Mütevazı	Ö2, Ö14, Ö17, Ö23
	Vatansever	Ö1, Ö5, Ö9, Ö13, Ö15, Ö17, Ö19, Ö22, Ö20, Ö23
	Sıcakkanlı/samimi	Ö17, Ö23
	Çok yönlü	Ö23
	Saygıdeğer	Ö2, Ö16
	Asil	Ö8, Ö10
Entelektüel Yönü İtibarıyla Mehmet Akif Ersoy	Millî şair	Ö1, Ö13, Ö17, Ö20, Ö23
	Fikir ve Dava insanı	Ö1, Ö10
	Güçlü/usta kalem	Ö4, Ö15, Ö17
	İstiklal şairi	Ö6
	Rehber	Ö1

Tablo 3. “Çeşitli Yönleriyle Mehmet Akif Ersoy” Temasına İlişkin Bulgular (n=25)

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin Mehmet Akif Ersoy ile ilgili görüşlerinde çoğunlukla onun şahsiyetine yönelik ifadeler yer vermişlerdir. Bu ifadelerde öğrenciler Mehmet Akif’i onu en çok “cömert, vatansever, mütevazı” olarak tanımladıkları görülmektedir. Bunun yanı sıra öğrencilerin “mücadeleci, saygın ve asil” bir karakter olarak Mehmet Akif’i anlatmışlardır. Öğrencilere ait bazı ifadeler şu şekildedir:

Ö8: Yarışmaya ülkenin dört bir yanından yüzlerce şair katıldı. Yarışmanın kazananına verilecek yüksek para ödülü birçok şairin dikkatini çekmişti. Bu şairler arasında Mehmet Akif Ersoy, milletin başarılarının para ile övülemeyeceğini düşündüğü için yarışmaya katılmayı reddetti. Bu davranışıyla bile Mehmet Akif ne kadar asil bir şair olduğunu ortaya koymuştu bile.

Ö9: Marş yazılacağı söylenmişti ve para ödülü konulmuştu. Birçok kişi tarafından denemeler yazılıp çizilmişti. Denemelerin sonunda Mehmet Akif’in yazdığı eser millî marş seçilmişti. Sıra ödülü almaya geldiğinde Mehmet Akif vatan şiiri parayla satılmaz diyerek para ödülünü reddetmişti. Bu davranışı bazılarınca şaşkınlıkla karşılanırsa da takdir görmüştü. Vatanseverliği kanıtlanmıştı Mehmet Akif’in.

Ö14: Mehmet Akif, bir ulusun kurtuluşunu, yüzlerce birbirinden farklı hikâyeyi 10 kıtaya sığdırmış olabilir ama bir Mehmet Akif’i anlatmak için bile, değil 10 kıta 100 kıta bile yetmeyebilir. Her şeyiyle kendine has bir insan, bir vatan aşığı. Ulus, kurtuluş savaşından çıkmış olsa da hala vatani için 10 katını, 100 katını, daha fazlasını yapmaya da hazır bir yürek; mütevazılığını de hiçbir zaman kaybetmeyen bir yürek.

Öğrencilerin Mehmet Akif Ersoy ile ilgili görüşlerinde ikinci olarak onun entelektüel yönüne dair ifadeler yer vermişlerdir. Bu ifadelerde öğrenciler Mehmet Akif’in mütefekkir ve usta bir şair olduğunu anlatmışlardır. Bu kategori altında yer alan bazı öğrenci ifadeleri şu şekildedir:

Ö10: Bu marşı yazan ve karşılığında verilen ödülü kabul etmeyerek milletimize ithaf eden kişi merhum şair, yazar, düşünür ve mütefekkir Mehmet Akif Ersoy rivayet olunur ki, yazarken mürekkep bulamadığında duvara kanıyla yazarmış.

Ö1: Türk edebiyatının millî şairi ve aynı zamanda önemli bir fikir adamıdır Mehmet Akif Ersoy.

Ö4: Mehmet Akif sanat gücünün çok güçlü yanını bu eserle ortaya koymuştur. ... Mustafa Kemal Atatürk’ün isteği üzerine Mehmet Akif Ersoy gibi güçlü kaleme sahip olan yazarımıza teklif sunulmuştur.

Öğrenci kompozisyonları incelendiğinde öğrenci görüşleri “İçeriği ve Edebî Yönü İtibarıyla İstiklal Marşı” olmak üzere 2 kategoriye ayrılmaktadır. Ulaşılan kod ve kategoriler “Öğrencilerin Gözünde İstiklal Marşı” teması altında birleştirilmiştir ve Tablo 4’te sunulmuştur.

Kategoriler	Kodlar	Katılımcılar
İçeriği İtibarıyla İstiklal Marşı	Özgürlük ve bağımsızlık	Ö1, Ö13, Ö20, Ö4, Ö5, Ö10, Ö15, Ö16, Ö25, Ö19
	Birlik ve beraberlik	Ö1, Ö4, Ö5, Ö9, Ö13, Ö20
	İnanç	Ö2, Ö8, Ö9, Ö19
	Mücadele	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö10, Ö12, Ö15, Ö18, Ö21, Ö22, Ö24, Ö25
	Bayrak Aşkı	Ö1, Ö5, Ö13, Ö22, Ö23
	Güven	Ö8
	Umut verici	Ö12, Ö16, Ö25,
	Cesaretlendirici	Ö3, Ö15, Ö5, Ö19, Ö24, Ö25
	Motivasyon	Ö16, Ö18, Ö25
	Müjde	Ö25
Edebî Yönü İtibarıyla İstiklal Marşı	Duygulu/Dokunaklı	Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö18, Ö19, Ö20
	Destan	Ö2, Ö5, Ö10, Ö12, Ö14, Ö23
	Eşsiz	Ö1, Ö9
	Değerli	Ö1, Ö7, Ö15, Ö20, Ö25
	Millî	Ö4, Ö5, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö17, Ö18, Ö20, Ö21, Ö24
	Meydan Okuma	Ö4,
	Haykırış	Ö8, Ö10, Ö12
	Hatıra	Ö4, Ö11, Ö12, Ö24
	Sembol	Ö20, Ö15, Ö21, Ö23
	Diğer ifadeler (Osman Zeki Üngör, 12 Mart vb.)	Ö16, Ö17, Ö4, Ö10, Ö16,

Tablo 4. “Öğrencilerin Gözünde İstiklal Marşı” Temasına İlişkin Bulgular (n=25)

Tablo 4 incelendiğinde, öğrencilerin bu tema altında ilk olarak İstiklal Marşı'nın içeriği ile ilgili görüşlere yer verdikleri görülmektedir. Bu kategoride öğrenciler İstiklal Marşı'nın içeriğini en çok “millî mücadele, özgürlük ve bağımsızlık, birlik ve beraberlik” ifade eden görüşlerle açıklamışlardır. Ayrıca öğrenciler İstiklal Marşı'nın sözlerinin “duygulu/dokunaklı, cesaretlendirici, umut verici” olduğunu ifade etmekte ve oluşturduğu hisleri motivasyon ve güven kaynağı olarak görmekteyler. Bu kategori ile ilgili bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö5: *Bu marşı yazmak zordu. Çünkü her satırında milletimin üzüntüsü, şerefi ve onuruyla mücadele edışı anlatılmaktaydı. Bu marşı farklı kılan savaşın sonucu netleşmeden hüznü de sevinci de yaşatmış olmasıydı. Türk milletinin bağımsızlık mücadelesi bu marşta en güzel şekilde anlatıldı.*

Ö9: *Mehmet Akif, İstiklal marşının satırlarında kimsenin esareti altında ezilmemiş ve ezilmeyecek olan ulusa seslendi. Şafaklar gibi dalgalanan bayrağa ses oldu. Toprağa dökülen kanların kokusu oldu. Çekilen sefaletin, verilen canların, ağıtların, hüznü anaların ve vatani uğruna her pahasına savaşmış şehit ve gazilerimizin sesi oldu. Yaşattı onları her satırlarında. İşte bu yüzden İstiklal marşı birlik ve beraberliğin simgesidir.*

Ö15: *Okunduğu anda tüm dinleyenlerin tüylerini diken diken edecek, gözlerini yaşartacak kadar etkiliydi. Sadece o gün okuyanlara değil, yazıldıktan yüz yıl sonra bile onu okuyan bizlere bile aynı hissettirecek kadar etkili. Hain bir düşmana tehdit, kahraman ordumuza cesaret, gelecek nesillere şanlı bir tarih veren şiir elbette büyük bir etkiye sahipti.*

Ö12: *Böylesine insana umut aşılayan ve aynı zamanda yapmamız gereken şeyleri hatırlatan bir marşımız olduğu için çok gurur duyuyorum. Bazen acaba yazarken kendi neler hissetti diye düşünmeden edemiyorum. Acaba elleri o kadar güzel dizeleri kâğıda dökerken içinde oluşan o heyecan dalgasını nasıl kontrol etti. Şimdi bile biz okurken gurur ve heyecandan gözlerimizi dolduran marşı Mehmet Akif yazarken kim bilir neler hissetti.*

Kompozisyonlar incelendiğinde, öğrencilerin İstiklal Marşı ile ilgili görüşlerinin bazıları ise “Edebî Yönü İtibarıyla İstiklal Marşı” kategorisinde toplanmıştır. Bu kategoride en çok “millî, destan, değerli” gibi kodlara ulaşırlarken, öğrencilerin İstiklal Marşı'nı “eşsiz, haykırış, sembol ve meydan okuma” olarak tanımladıkları görülmektedir. Bu kategori altında önemli görülen kodların bazıları ise “diğer ifadeler” kodu altında toplanmıştır. Bu kod altında öğrencilerin İstiklal Marşı'nın bestecisi ve kabul tarihi gibi bilgileri de kompozisyonlarına yazdıkları görülmektedir. Bu kategori altında yer alan ifadelerden bazıları şu şekildedir:

Ö2: Askerlerimiz o günlerde sırf bu kurtuluş hikâyesi için canlarını hiçe sayarak kendilerini bu millet için siper ettiler. O canlara ancak böyle bir destan yakışır. Her satırı bize inanmayı pes etmemeyi aşlamaktadır.

Ö25: Bu değerli satırların arkasındaki mücadele duygusu, bütün olma ve bütün olarak özgür olma mesajları her zaman Türk milletinin kurtarıcısı, umudu ve cesaret kaynağı olmuştur.

Ö1: İstiklal Marşı, Türk milletinin bağımsızlık ve özgürlük savaşında milleti ortak düşünce ve değerlerde birleştiren eşsiz bir yapıttır. Bu marş özgürlük ve bağımsızlığı çok iyi ifade etmekle birlikte Türk milletinin, yurt ve bayrak sevgisini de en güzel biçimde açığa çıkartmıştır.

Ö10: İstiklal marşı; bağımsızlık marşı ya da kurtuluş marşı gibi anlamlara gelmekte olup söz konusu Mehmet Akif Ersoy'un yazdığı İstiklal marşı olunca bütün tanımlamalar yetersiz kalmaktadır. Çünkü Mehmet Akif'in yazdığı sıradan bir şiir değil kökleri binlerce yıl öncesine dayanan şanlı ve şerefli bir milletin Dünya'ya haykırışıdır.

Ö16: Mehmet Akif Ersoy tarafından kaleme alınan bu nadide eser 12 Mart 1921 tarihinde TBMM tarafından İstiklal Marşı olarak kabul edilmiştir... Daha sonradan saygıdeğer Osman Zeki Üngör tarafından bestelenip ulusal marşımız olarak kullanılıyor.

Öğrenci kompozisyonlarından son olarak ulaşılan kodlar “Teşekkür ve Temenniler” kategorisi/teması altında birleştirilmiştir. Bu kategori altında yer alan kodlar altında toplanmıştır.

Kategoriler	Kodlar	Katılımcılar
Teşekkür ve Temenniler	Minnet ve Şükran Duyma	Ö2, Ö12, Ö14, Ö16,
	Sorumluluk Hissetme	Ö4, Ö5, Ö8, Ö12, Ö13, Ö16, Ö18, Ö22, Ö24, Ö25
	Saygı ve Sevgi Sunma	Ö1, Ö2, Ö16, Ö20, Ö23, Ö25
	Hatırasını Yaşatma	Ö9, Ö15, Ö19, Ö23
	Diğer İfadeler	Ö3, Ö6, Ö7, Ö10, Ö11, Ö17, Ö21

Tablo 5. “Teşekkür ve Temenniler” Temasına İlişkin Bulgular (n=25)

Tablo 5 incelendiğinde öğrenciler kompozisyonlarını tamamlarken çeşitli teşekkür ve temenni ifadelerine yer vermişlerdir. Bu kategori altında öğrenciler; Mehmet Akif Ersoy'a saygı ve sevgilerini sundukları, İstiklal Marşı'nın sözleriyle bağ kurarak kendilerinde çeşitli sorumluluklar yükledikleri, başta Mehmet Akif olmak üzere millî mücadelenin tüm kahramanlarına minnet ve şükran duyduklarını, İstiklal Marşı'nın aziz hatırasını yaşatmaya sözler verdikleri görülmektedir. Bu kategori altındaki kodlarla ilgili öğrenci ifadelerinden örnekler şu şekildedir:

Ö2: Bu satırları yazan Mehmet Akife, bu ülkeyi bataklığın içinden kurtaran Mustafa Kemal'e, sayısız anneye, askere ve isimsiz kahramanlara olan borcumuzu asla ödeyemeyiz. Her mart ayında onları andığımız gibi İstiklal marşı yılı olan 2021 yılında onların bu millet için çabalarına ve gayretine saygımız sonsuzdur. O gün onlar orada iyi ki vardı çünkü biz şuan buradaysak onların sayesinde bulunuyoruz. Sonsuz minnet ve saygıyla.

Ö12: Mücadeleyi sürdürmek illa topla tüfikle olması gereken bir şey değil bizden bunu eğitimimizle, kazandığımız başarılarla, ülkemiz adına yaptığımız her şeyle tüm benliğimizi buna adanarak onlara olan vefa borcumuzu bir nebze de olsa hafifletmemizi söylüyor. Yaptığımız her işte ülkemizi düşünmemizi davranışlarımızı bile buna göre yapmamızı istiyor. Bu durum bende inanılmaz bir sorumluluk duygusu hissetmeme sebep oluyor ülkeme karşı. 'O senindir o senin milletindir ancak.' dizesi bunu yeterince vurguluyor.

Ö16: Sana bana verdiğin dersler için ve yurdumuza armağan ettiğin şaheser için binlerce teşekkür olsun, ruhun şad olsun çok sevgili ve saygı değer Mehmet Akif Ersoy.

Ö19: Şair Mithat Cemal'in de dediği gibi İstiklal marşı şairini de aşmıştı. Çünkü milletimiz çok acı çekmişti, çok gözyaşı vardı. Bu vatani kolay kazanmadık. Niceleri anasız, babasız kaldı, niceleri nelerden vazgeçmedi ki? Ki biz bugün rahat uyuyabilelim diye. İşte biz böyle bir neslin torunlarıyız. Tarihimizi, iman gücümüzü asla unutmamalıyız.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı ile ilgili görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgular yorumlandığında ulaşılan sonuçlar aşağıda sırasıyla sunulmuştur.

Kompozisyonlarda ilk olarak başlıklar incelenmiştir. Öğrencilerin başlıklarda genel olarak millî mücadeleye ve kurtuluş savaşına dair kelimeleri tercih ettikleri, İstiklal Marşı'nı bir destan olarak tanımladıkları, Mehmet Akif Ersoy ile ilgili ifadelerde ise şairin vatan sevgisini ön plana çıkardıkları görülmektedir. Kompozisyon içerikleri ile birlikte düşünüldüğünde başlıkların tercihinin öğrencilerin hem İstiklal Marşı'na hem de Mehmet Akif Ersoy'a bakış açılarını yansıtan bir şekilde oluşturulduğu söylenebilir. Öğrenciler düşüncelerini ifade ederken, millî mücadele döneminde yaşananları kahramanlık olaylarıyla hatırlamakta, Türk milletinin birlik ve bağımsızlık azmini yüceltmektedirler. Bu bağlamda önce Mehmet Akif Ersoy'u hem şairliği hem de vatanseverliği ile ardından da eseri olan İstiklal Marşı'nı coşkulu bir destan niteliğiyle anlatmaktadırlar. Bu anlatımlarının başlıklara yansıdığı ve dolayısıyla başlıkların öğrencilerin duygu ve düşüncelerinin bir özetini sunduğu ifade edilebilir.

Kompozisyonların incelenmesi sonucunda ulaşılan ilk tema “Çeşitli Yönleriyle Mehmet Akif Ersoy” teması olmuştur. Bu tema altında yer alan kod ve kategoriler değerlendirildiğinde; öğrencilerin kompozisyonlarının temelinde millî mücadelenin onlarda oluşturduğu perspektifin dışına çıkmadan ilk olarak Mehmet Akif Ersoy'u anlatmaya başladıkları, onun karakterini tanımlamaya ve edebî yönünü vurgulamaya çalıştıkları görülmektedir. Öğrencilere göre Mehmet Akif, vatansever, cömert ve mütevazı bir kişiliğe sahiptir. Özellikle İstiklal Marşı'nın yazımı için yapılan yarışmaya ödül dolayısıyla katılmamasının öğrencileri oldukça etkilediği görülmektedir. Nitekim Mehmet Akif, İstiklal Marşı ile ilgili “Onu millete hediye ettim. Artık o, milletindir. Benimle alâkası kesilmiştir. Zaten o milletin eseri, milletin malıdır. Ben yalnız gördüğümü yazdım.” demiştir (Düzdağ, 2002, s. 110). Bu tavrı itibarıyla Mehmet Akif öğrenciler tarafından oldukça saygı görmektedir. Öğrenciler, Mehmet Akif'i aynı zamanda asil, çok yönlü bir fikir ve dava insanı olarak görmekte, ilim ve edebî yönü itibarıyla usta bir şair, rehber, mücadele insanı ve “İstiklal Şairi” olarak anlatmaktadırlar. Bu anlatımlarının arkasında o dönemi yansıtan olay ve hatıralar olsa da buna en çok vesile olan şeyin İstiklal Marşı'nın onlarda uyandırdığı his ve düşünceler olduğu söylenebilir. Nitekim bazı öğrenciler Mehmet Akif'i anlatırken İstiklal Marşı'ndan alıntılara yer vermişlerdir. Bu durum oldukça olağan bir sonuç olarak görülmektedir. Zira her eserin yazarından belirli izler taşıması olasıdır ve İstiklal Marşı'nda Mehmet Akif'e dair izlere rastlamak kaçınılmazdır. Mehmet Akif Ersoy'a dair görüşler paylaşılan ve onu anlatan çeşitli yayınlar mevcuttur. Hem bu çalışmalardan hem de eserlerinden anlaşıldığı üzere Akif, karakteri itibarıyla öncelikle mücadelecisi ve vatansever, inançlı, ümitvar, önder ve örnek bir şahsiyettir (Cançelik, 2021; Dalar, 2021; Demiralay, 2021). Okay (1998) Mehmet Akif'e dair kitabının ön sözünde ilk olarak Akif'in üzerinde durulması gereken asıl yönünün karakteri olduğunu dile getirmekte ve Akif'in büyük kitlelere hitap etme başarısının samimiyetinden kaynaklandığını belirtmektedir (akt. Yıldırım, 2020). Mehmet Akif Ersoy'un entelektüel yönü ise yalnızca İstiklal Marşı ile sınırlandırılmayacak kadar derindir. Onun şair ve mütefekkir rolü her zaman dönemi içerisinde üstün ve değerli görülmüştür. Okay'ın (1998) Mehmet Akif'i şiirlerinde eski geleneğin içinde fakat bir dil ve zevk arayan şairlerden biri ve İslam idealinin şairi olarak nitelendirdiği görülmektedir (akt. Yıldırım, 2020). Öğrencilerin kompozisyonları itibarıyla betimledikleri Mehmet Akif Ersoy literatürle benzerlik göstermektedir. Buna göre, Mehmet Akif'in genç yetişkinlikler tarafından anlaşıldığı ve O'nu betimleyen değerlerin görüşlerine yansıdığı söylenebilir. Bu sonuç, Karagöz ve Şimşek (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışma ile benzerlik göstermekte ve önemli bir sonuç olarak değerlendirilmektedir.

Öğrenci kompozisyonları incelendiğinde ulaşılan bir diğer tema “Öğrencilerin Gözünde İstiklal Marşı” olarak belirlenmiştir. Bu tema altında yer alan kod ve kategorilere göre öğrenciler İstiklal Marşı'nın içeriği ve edebî özelliği hakkında çeşitli görüşler paylaşmışlardır. Buna göre öğrenciler İstiklal Marşı'nın, Türk milletinin özgürlük ve bağımsızlık arzusunu, birlik ve beraberliğe olan inancını, millî mücadelenin duygu ve hislerini paylaşan ve okuyucularına umut, inanç ve cesaret aşıl原因an edebî bir destan, eşsiz bir yapıt, bir ulusun haykırışı olduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Marş, Türk Dil Kurumu (2021) sözlüğünde “bir topluluğu simgelemek için düzenlenmiş müzik parçası” olarak ifade edilmektedir. Çetin'e (2014) göre ise marş, “bir ulusun ortak duygu ve değerlerini, millî birlik inancını anlatan ahenkli manzum metinler” olarak tanımlamaktadır. İstiklal Marşı da Türk milletinin millî mücadele dönemindeki fedakârlıklarını, zaferini ve ona olan inancını anlatan önemli değerlerinden birisidir. İşcan ve Şimşek'e (2012) göre ise marş olmanın ötesinde milletin geçmiş, şimdi ve gelecek zamanlardaki durumunun şiirleştirilmiş hâli ve Türk milletinin üzerinde ittifak edebileceği bir dayanışmanın sembolüdür. Öğrencilerin İstiklal Marşı'na bakışları, onu hem içeriği hem de edebî yönüyle değerlendirebilmeleri oldukça değerli bir sonuç olarak ortaya çıkmaktadır. Literatürde İstiklal Marşı üzerine çeşitli çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmalarda İstiklal Marşı'nın anlaşılacağı, değerinin tam olarak vurgulanmadığı daha ötesinde genç yetişkinler tarafından yalnızca bir kısmının ezbere bilindiği ifade edilmektedir (Arslan, 2013; İşcan ve Şimşek, 2012; Parlak Kalkan, 2021).

Bu çalışmada İstiklal Marşı ile ilgili öğrenci görüşleri edebî yönden değerlendirilmemiştir. Ancak kompozisyonlar aracılığıyla öğrencilerin algıları ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Buna göre literatürle karşılaştırıldığında öğrencilerin İstiklal Marş'ını Ö1'in ifadesiyle "ulusal birlik ve beraberliğin simgesi", Ö5'in ifadesiyle "milleti millet yapan unsur" Ö9'un ifadesiyle "tüten her ocağın huzuru" Ö24'ün ifadesiyle "milletimizin geçmişten günümüze aynası" olarak tasvir etmeleri İstiklal Marşı ile ilgili bilinç düzeylerinin yüksek olduğunun kanıtı olarak değerlendirilebilir. Ayrıca öğrencilerden bir kısmı kompozisyonlarında hem 12 Mart 1921 tarihini vurgulamış hem de 2021 yılının Mehmet Akif ve İstiklal Marşı Yılı olarak kabul edilmesini ifade etmişlerdir. Bu ifadelerin öğrencilerin konu hakkında tarihi değerlendirmeler yapabildikleri ve güncel gelişmeleri takip ettiklerinin bir göstergesi olarak düşünülebilir. Netice itibarıyla bu çalışmada İstiklal Marşı ile ilgili hem içerik hem de edebî yönden değerlendirmeler yapan üniversite öğrencilerinin İstiklal Marşı algılarının onun ortaya çıkışının arkasındaki tarih, yaşantı ve vurguladığı değerlerle paralel olduğu ve öğrenciler tarafından anlaşıldığı ifade edilebilir.

Öğrenci kompozisyonlarından ulaşılan son tema "Teşekkür ve Temenniler" şeklinde olmuştur. Bu temada öğrenciler kompozisyonlarını tamamlarken çeşitli teşekkür ve temennilerini dile getirmişlerdir. Buna göre öğrencilerin çoğunluğu hem Mehmet Akif Ersoy'a hem de millî mücadelenin tüm kahramanlarına saygı, minnet ve şükranlarını sunmuşlardır. Üniversite öğrencilerinin toplumun önemli bir değeri olan Mehmet Akif Ersoy'a ve onun nezdinde Türk milletinin tüm değerlerine saygıyla bakması önemli bir mana içermektedir. Zira Türk büyüklerine, geçmişe ve insanlara saygı, Mehmet Akif'in işaret ettiği neslin sembolü Asım'ın da kişilik özelliklerinden birisidir. Akif'e göre Asım insanların şahsiyetine, gurur ve haysiyetine saygılı, insafı ve kadirbilir bir gençtir. Mehmet Akif, ona izafe ettiği vasıfları Müslüman-Türk gencinde yeşermiş olarak görmek ister (Dayanç, 2021). Bu anlamda öğrencilerin kompozisyonlarında bu duygu ve düşünceleri ifade etmesi oldukça anlamlı ve manidardır. Mehmet Akif, İstiklal Marşı'nda sık sık kişilere ya da millete seslenen hitaplara yer vermektedir. Bu hitaplarda beklentiler de kendini göstermektedir. Akif'e göre gerekirse vücut siper edilecek ve düşmanın hiddet ve şiddetle saldırdığı vatan inanç ve imanla korunup, bize bırakıldığı gibi genç nesillere miras bırakılacaktır (Aytaş, 2021). Kompozisyonlarda kimi öğrenciler ise İstiklal Marşı'ndan mısralarla ya da ondan aldıkları ilhamla kendilerinde çeşitli sorumluluklar hissetmiş ve bu sorumlulukları yerine getireceklerine dair sözler kullanmışlardır. Öğrencilerin bu ifadeleri, Akif'in seslenişlerinin genç bireyler tarafından fark edildiğinin anlaşıldığının göstergesidir. Literatürde yer alan araştırma sonuçlarında ise genel olarak İstiklal Marşı'nın tam olarak anlaşılmadığı, kelimelerinin bilinmediği ve araştırmalara katılan öğrenci ya da öğretmen adayları tarafından bu değerlere okullarda, ders kitaplarında yeterli önemin verilmediğini düşündükleri görülmektedir (Arslan, 2013; Duran ve Torun, 2011; Karagöz ve Şimşek, 2017; Orhan ve Gedik, 2013). Bu çalışmadaki öğrenci ifadeleri ise literatürden farklı olarak öğrencilerin İstiklal Marşı'yla ilgili hislerinin daha derin bir anlama sahip olduğunu göstermektedir. Nihai olarak araştırmanın tüm sonuçları birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin Mehmet Akif ve İstiklal Marşı'nın ilke ve değerlerini içselleştirdikleri, manasını anladıkları, bu bilinçle de her iki değeri sürekli olarak yüceltme ve yaşatma azmi içerisinde oldukları ifade edilebilir.

Yazar Katkıları

Çalışmaya 1. Yazar: %50, 2. Yazar: %50 oranında katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı

"Üniversite Öğrencilerinin Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı İle İlgili Kompozisyonlarının İncelenmesi: Yıldız Teknik Üniversitesi Örneği" başlıklı makalemiz ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur ve yazarlar arasında da herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Arslan, A. (2013). Üniversite öğrencilerinin İstiklal Marşı'ndaki anahtar kelimeleri bilme durumları. *Electronic Turkish Studies*, 8(1), 735-746.
- Aruç, N. (2011). *Mehmet Akif Ersoy'un eğitim felsefesi*. V. Işık (Ed.), Vefatının 75.Yılında Mehmet Akif Ersoy (s.185-201) içinde. İstanbul: Zeytinburnu Belediyesi Yayınları.
- Aslan, B. (2011). *Safahat'in gelecek tasavvuru*. Uluslararası Mehmet Akif Ersoy Sempozyumu, Balıkesir Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Balıkesir.
- Aytaş, G. (2021). Türk milletinin ruhundan kopan ses İstiklal Marşı. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 35(Özel Sayı), 115-126.
- Cançelik, A. (2021). *Naz makamında bir şair: Mehmet Akif Ersoy*. A. Kurt (Ed.), Sırat-ı Müstakim/Sebilürreşad Dergisi ve Mehmet Akif Ersoy (s.173-192) içinde. Kocaeli: Gölcük Belediyesi Kültür Yayınları.

- Çetin, N. (2014). İstiklal Marşı'mızı anlamak. *Türkoloji Dergisi*, 21(2), 2-69.
- Çoban, A. (2010). Mehmed Akif'in eğitim felsefesi: Eğitim ve öğretime ilişkin görüşleri. *EKEV Akademi Dergisi*, 14 (44), 247-264.
- Çongur, R. (1986). Neden Akif? *Millî Kültür Dergisi*, Mehmet Akif Ersoy Özel Sayısı, 55.
- Dalar, T. (2021). Nesirlerinden Hareketle Mehmet Akif Ersoy'un Düşün Dünyası. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 68, 490-502.
- Dayanç, M. (2021). *Farklı Düşüncelerin Benzer Müdavimleri: Mehmet Âkif-Ömer Seyfettin Örneği*. A. Kurt (Ed.), Sırat-ı Müstakim/Sebilürreşad Dergisi ve Mehmet Akif Ersoy (s.221-242) içinde. Kocaeli: Gölcük Belediyesi Kültür Yayınları.
- Demiralay, M. C (2021). İstiklal Marşı'nda Mehmet Akif Ersoy'un Kişiliği. *Türk Dili Dergisi*, 831, 102 -107. Erişim adresi: <https://www.tdk.gov.tr>
- Doğan, Y. ve Alkayış, M. F. (2021). İstiklal Marşı'nın kabulünün 100. yılında Türk Milli Marşlarının dil ve ortak değerler açısından incelenmesi. *International Journal of New Approaches in Social Studies*, 5(2), 518-543.
- Duran, H. ve Torun, F. (2011). Öğretmen adaylarının İstiklâl Marşı'nda kullanılan kavramları anlama düzeyleri. *Istanbul Journal of Sociological Studies*, 0 (43), 113-138.
- Düzdağ, M. E. (2002). *Mehmet Akif Ersoy*. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- İşcan, A. ve Şimşek, Y. (2012). Üniversite öğrencilerinin İstiklal Marşı algısı. *The Journal of International Social Research*, 5(20), 348-360.
- Kahraman, A. (2021). Mehmet Akif altmış üç yıllık bir ömür. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları (DEA)*, Özel Sayı, 313-320.
- Karagöz, B. ve Şimşek, Y. (2017). Türkçe öğretmeni adaylarının Mehmet Akif Ersoy'a ilişkin görüşleri. *EKEV Akademi Dergisi*, 72, 13-30.
- Karakoç, S. (1996). *Mehmed Akif*. Diriliş Yayınları, İstanbul.
- Koçak Aslan, Z. (2021). Değerler bağlamında Mehmet Akif'te ideal insan. *Küçükçekmece Millî Eğitim Dergisi*, Mehmet Akif Ersoy Özel Sayısı, 29-32.
- Orhan, S. ve Gedik, M. (2013). 9. Sınıf öğrencilerinin İstiklal Marşındaki kelimelerin anlamlarını bilme durumlarının incelenmesi üzerine bir araştırma. *Electronic Turkish Studies*, 8(13), 1259-1270.
- Özçelik, M. (1997). Mehmed Akif'in dil ve edebiyat anlayışı. *Türk Kültürü Dergisi*, 8, Fatih Yayıncılık, İstanbul.
- Parlak Kalkan, G. (2021). İstiklal Marşı'nın anlaşılma düzeyinin tespitine yönelik betimsel bir çalışma (Lise ve üniversite öğrencileri örneği). *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(4), 1102-1127.
- Parlatır, İ. (2021). "İstiklâl Marşı" üzerine bir tahlil denemesi. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 35 (Özel Sayı), 53-65.
- Türk Dil Kurumu (2021). TDK Sözlüğü, Erişim tarihi: 17 Ocak 2022. <https://sozluk.gov.tr/>
- Topçu, N. (2011). *Mehmet Akif*. Dergâh Yayınları, İstanbul.
- Yardımlı, M.N. (2021). *İstiklal Marşı'nın Bülbülü Mehmet Akif Ersoy*. Akıl Fikir Yayınları, İstanbul.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, M. (2020). Mehmed Akif: Bir karakter heykelinin anatomisi (Kitap Tanıtımı ve Değerlendirme). *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, 6, Prof. Dr. M. Orhan Okay Özel Sayısı, s. 773-778.

Extended Abstract

Mehmet Akif Ersoy, a poet, writer, journalist and intellectual who lived in the most depressed period of the Ottoman Empire, is one of the most remarkable intellectual and artistic pioneers of both the Ottoman and Republican Periods. He is an idealist, scholar, poet and thinker. He wrote poems and articles in times of great depression. Undoubtedly, one of the greatest legacies of Mehmet Akif is the National Anthem. Written during the most important and critical times of the National Struggle, this march is one of the rare works that best reflects the current period.

In this research, which is based on the phenomenology design, which is one of the qualitative research methods, the views of university students about Mehmet Akif Ersoy and the National Anthem were tried to be determined. For this purpose, the

problem sentence of the research is "What are the thoughts of university students about Mehmet Akif Ersoy and the National Anthem?". The study group of the research consists of students studying at different faculties at Yıldız Technical University at various grade levels.

On a voluntary basis, the students in the study group were asked to write an original composition about Mehmet Akif Ersoy and the National Anthem. In this direction, nearly 100 compositions were delivered to the researchers and the compositions were evaluated and sorted from various perspectives by the researchers. After this sorting process, 25 compositions that were deemed suitable for the purpose of the research were determined to be analyzed.

In the research, firstly, the titles given by the students to the compositions were examined. It was observed that the students mostly included the titles related to the National Anthem and in these titles they referred to the War of Independence and the period of the national struggle. It is seen that they prefer words such as "victory, liberation, unity and solidarity, independence, nation, march, Mehmet Akif, freedom" in the titles.

According to the findings obtained from the content of the student compositions in the research, 38 different codes were reached in the students' views on Mehmet Akif Ersoy and the National Anthem, and these codes were gathered under 5 categories and 3 themes.

According to the first findings obtained from the student compositions, it was determined that the students' opinions were gathered under the categories of "Mehmet Akif Ersoy by Personality and Intellectual Side". These categories were combined under the theme of "Mehmet Akif Ersoy with Various Aspects". In the students' opinions about Mehmet Akif Ersoy, they mostly included expressions about his personality. In these statements, it is seen that students describe Mehmet Akif as "generous, patriotic, modest" the most. In addition, the students described Mehmet Akif as a "fighting, respectable and noble" character.

When student compositions are examined, student opinions are divided into 2 categories as "The National Anthem in terms of Content and Literary Direction". The codes and categories reached were combined under the theme of "The National Anthem in the Eyes of Students". In the category of the National Anthem by Content, the students explained the content of the National Anthem with the views expressing the most "national struggle, freedom and independence, unity and solidarity". In the category of "Independence Anthem in Terms of Its Literary Direction", while the codes such as "national, epic, valuable" were mostly reached, it was seen that the students defined the National Anthem as "unique, outcry, symbol and challenge".

The last codes obtained from the student compositions were combined under the category/theme of "Acknowledgements and Wishes". Under this theme, students; It is seen that they showed their respect and love to Mehmet Akif Ersoy, that they took various responsibilities by connecting with the words of the National Anthem, that they were grateful and grateful to all the heroes of the national struggle, especially Mehmet Akif, and promised to keep the cherished memory of the National Anthem alive.

Finally, when all the results of the research are evaluated together, it can be stated that the students internalize the principles and values of Mehmet Akif and the National Anthem, understand the meaning, and are determined to constantly glorify and keep both values alive.

